

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 78 din data de 21.02.2024

Dosar nr. 224/2022

Petiția nr. 2342/30.03.2022

Petent:

Parte reclamată:

Obiect: petenta reclamă un articol cu caracter discriminatoriu apărut pe site-ul HotNews.ro la adresa persoanelor de origine asiatică

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

2.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 2342/19.04.2022 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 2886/19.04.2022 a fost citată partea reclamată, pentru termenul de audiere din data de 12.05.2022 stabilit de Consiliu.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. La termenul stabilit, la ședința de audieri părțile au fost absente.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 3116/03.05.2022 petenta depune completări la petiție, care este comunicat părții reclamate prin adresa înregistrată sub nr. 4414/23.06.2022. Totodată, a fost invocată din oficiu necompetența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la capătul de cerere privind solicitarea de a se dispune în sarcina petentei plata onorariului de avocat pentru asistarea părții reclamate.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 3286/10.05.2022 petenta comunică că nu poate participa a ședința de audieri, din motive medicale.

9. Partea reclamată a depus punct de vedere prin adresa înregistrată sub nr. 3349/12.05.2022, care sunt comunicate petentei prin adresa înregistrată sub nr. 7298/13.10.2022.

III. Susținerea părților

Susținerea petentei

10. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 2342/30.03.2022 petenta reclamă faptul că articolul *"De la "Gangnam Style" la BTS: Revenirea K-Pop-ului, muzica cu miliarde de vizualizări pe YouTube, ascultată și de Biden"*¹, publicat la data de 05.06.2021, conține o serie de expresii și referințe negative și discriminatorii la adresa publicului care ascultă muzică k-pop, din care fac parte și petenta, precum și al formațiilor/cântăreților din această zonă de divertisment.

11. Pentru a nu risca ca expresiile să fie scoase din context, redăm întregul articol, postat la data de 05 Iunie 2021, mai jos:

"A trecut aproape un deceniu de la lansarea hit-ului „Gangnam Style”, prima piesă din istorie cu peste un miliard de vizualizări pe YouTube. A fost cel mai mare succes din scena K-pop, un gen muzical care revine din nou în atenția Occidentului. De data asta nu e vorba despre un one-hit-wonder. Trupele de K-pop își doresc să devină prezentul și viitorul muzicii mainstream.

Revista americană Rolling Stone, cea mai cunoscută și apreciată publicație de specialitate din industria muzicală, a publicat luna trecută un număr special intitulat „The Future Of Music Issue”.

Pe coperta revistei apare trupa BTS, alături de o descriere flatantă: „The Non-Stop Triumph of the Worlds Biggest Band”. Cea mai mare trupă din lume e din Coreea de Sud și nu se aude la radiourile din România.

Serviciile de streaming spun o altă poveste. Piesa „Butter” e pe locul 5 în topul autohton de pe Spotify și pe 13 în Apple Music. O găsești și în trending pe YouTube. E doar o chestiune de timp până o să fim invadați de BTS la radio, în supermarket-uri și reclame. Toată lumea îi ascultă, inclusiv Joe Biden, președintele Statelor Unite ale Americii, care a declarat recent că „fanii k-pop sunt peste tot”.

BTS e o trupă formată din șapte membri care cântă o combinație de rap, pop, R&B și EDM. E cel mai de succes export muzical din ultima vreme pentru țara care l-a dat și pe PSY.

Sunt sigur că-ți amintești de mega hit-ul „Gangnam Style” din 2012, prima piesă care a ajuns la peste un miliard de vizualizări pe YouTube. Țăla a fost un one-hit-wonder, a venit și a plecat cât ai zice „k-pop”, dar în cazul celor de la BTS, un proiect care a debutat în 2013, se pare că succesul lor va fi de lungă durată.

În contextul în care k-pop-ul revine în atenția publicului din Occident, inclusiv în România, să ne amintim care-i treaba cu genul ăsta greu de înțeles la prima audiere. Și nu doar din cauza dificultății limbajului.

Versurile nu sunt neapărat în engleză, dar asta nu contează

După cum îi spune și numele, k-pop-ul e un gen din Coreea de Sud, deci majoritatea pieselor sunt într-o limbă care nu prea se vorbește prin Europa sau SUA. Aparent asta nu e o problemă. Nu contează ce spun, contează cum cântă.

¹ <https://life.hotnews.ro/stiri-muzica-24840830-gangnam-style-bts-revenirea-pop-ului-muzica-miliarde-vizualizari-youtube-ascultata-biden.htm>

O să auzi câteodată cuvinte în engleză pe piese k-pop, gen „Sexy Lady” în „Gangnam Style”, dar atracția rezidă în melodiile catchy, ușor de fredonat. Nu trebuie să știi limba, trebuie doar să reproduci sunetele, care oricum îți rămân în cap după câteva secunde. Dar așa cum spunea și Bong Joon-Ho când a primit Oscarul pentru filmul „Parasite”, primul lungmetraj din Coreea de Sud care a luat „peștele cel mare” în industria cinematografică, limba rămâne un impas în aprecierea artei.

K-Pop-ul nu va pătrunde cu adevărat în piața din Europa și America până nu se va modela pe nevoile omului de rând, care încă are nevoie de piese într-o limbă familiară.

Cei de la BTS știu asta, de aceea au lansat „Butter”, prima lor piesă cântată integral în engleză. Are peste 250 de milioane de vizualizări în mai puțin de o săptămână.

În fine, când vine vorba de artiștii și trupele de k-pop, accentul nu cade pe versuri care te fac să râzi sau să plângi. Totul depinde de pachetul complet. Și o parte importantă din întreg o reprezintă coregrafia.

Coregrafia e aproape la fel de importantă ca muzica

Găsim foarte multe influențe din boy-band-urile americane în scena de k-pop. Unul dintre ele e obsesia pentru mișcările de dans sincronizate cu instrumentalul.

Pe la sfârșitul anilor 90, adolescenții americani ascultau Backstreet Boys sau N*SYNC, două trupe cunoscute pentru dansurile lor super complicate din videoclipuri.

Au trecut peste 20 de ani de atunci și Coreea de Sud a devenit principalul importator care continuă tradiția. Dansurile astea par o atracție secundară dar sunt la fel de importante pentru succesul trupelor de k-pop ca muzica.

Tinerii care ascultă proiectele astea sunt foarte atrași de ce se întâmplă pe ringul de dans. Toată popularitatea aplicației Tik Tok vine de la clipurile în care utilizatorii își mișcă corpul pe o piesă. Aplică chestia asta la k-pop și o să înțelegi.

„Gangnam Style” a prins și datorită dansului de pe refren, când rapperul se preface că o arde călare pe un cal. Nu e complicat, dar e eficient. Noua generație are niște coregrafii mult mai complexe, deja vorbim despre trupe cu șapte sau doisprezece membri.

Când vezi niște profesioniști care fac asta în timp ce cântă, imposibil să nu rămâi impresionat. Și să nu încerci să-i imiți. Hoardele de fani k-pop sunt dansatori cu jumătate de normă. Și nu-s de luat în glumă.

Scena de k-pop e susținută de ultra-microbiști

Fanii k-pop sunt obsedați de idolii lor. Chiar așa vorbesc despre ei. Nu sunt soliști sau dansatori. Sunt idoli, zei în carne și oase, ființe perfecte.

Genul ăsta de obsesie pentru artistul preferat am văzut-o și pe la noi în cazul lui Michael Jackson sau The Beatles, dar am căzut cu toții de acord că e un comportament patologic. Când vine vorba despre k-pop, scopul suprem e să-ți faci ultra-microbiști care să te iubească până la moarte.

Dacă o trupă de k-pop nu are o armată de obsedați gata să-i urmărească non-stop în online și în viața reală, atunci nu vorbim despre un proiect de succes. Exemplele sunt numeroase, din ce în ce mai mulți fani recurg la tot felul de infracțiuni să se apropie de cântăreții lor preferați.

Mai sunt și cei din tabăra opusă, așa numiții „antis”, cei care hărțuiesc cântăreții din ciudă. Pur și simplu nu suportă succesul lor. Țștia sunt ca un fel de „antifa” din industria muzicală.

Problema e că pe lângă faptul că spamează artiștii, se leagă și de fanii ăia obsedați. E un război rece pe câmpul de luptă al internetului. Dar nu e vina lor, așa sunt programați s-o facă.

Trupele de k-pop reprezintă un precedent periculos

Majoritatea trupelor de k-pop sunt create în laborator. Există agenții care antrenează tineri de ambele sexe pentru debutul pe scenă. Lecțiile nu sunt doar de canto sau de dans. Vor să creeze niște entități aproape perfecte, care nu au voie să greșească sau să pară umani.

Omul de rând nu vrea să adore un alt om. El vrea un zeu, un idol, cum să te închini la un om ca cel din oglindă? Gândirea asta super-problematică din punct de vedere filosofic și moral stă la baza obsesiei fanilor cu aceste trupe false.

Ăsta e capitalismul în acțiune. Trupele de k-pop sunt un produs comercial, prea puțin contează arta. E lumea în care trăim și trebuie să ne obișnuim cu rețeta asta. E posibil să vedem astfel de agenții și în Europa.

Orice e posibil. De fapt, cam asta au făcut casele de discuri de când există. Abordarea a fost ceva mai nuanțată dar scopul suprem a fost să scoată bani din artist.

L-a transformat într-un produs, exact ce se întâmplă și în k-pop, unde totul e din plastic. Există o diferență de cultură între Occident și Orient. Asta ar trebui să ne liniștească gândurile despre o industrie care scoate produse false pe bandă rulantă.

În același timp, aici vorbim despre capitalism, un sistem pe care-l cunoaștem foarte bine. Și așa cum a spus și Joe Biden: „k-pop-ul e peste tot”.

12. Petenta apreciază că articolul are caracter șovin, de instigare la ură rasială și apartenența la o anumită rasă/naționalitate (populații asiatice), vizează atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare și ofensatoare împotriva celor care ascultă k-pop, a muzicii k-pop și a trupelor care cântă genul respectiv. De asemenea, prin afirmațiile făcute de jurnalist, în calitate de formator de opinie, se creează o atmosferă malițioasă, jignitoare și defăimătoare, fapt ce conduce la prejudecăți față de ascultătorii acestui gen muzical.

13. Autorul utilizează de mai multe ori termenul de obsedați la adresa fanilor – *”fanii k-pop sunt obsedați”, ”o armată de obsedați”, ”fanii ăia obsedați”, ”genul ăsta de obsesie pentru artistul preferat”, ”la baza obsesiei fanilor”, dar și obsesia pentru mișcările de dans”* (în ceea ce privește coregrafia formațiilor k-pop) și afirmă despre cei care nu apreciază muzica și artiștii k-pop, că sunt *”un fel de ”antifa²” din industria muzicală”*. Partea reclamată utilizează expresiile *”hoardele de fani”* și *”e doar o chestiune de timp până o să fim invadați de BTS”*. Această alăturare nu poate fi întâmplătoare, ținând cont de zona geografică de unde provine k-pop (Asia), jurnalistul făcând o corelare între popoarele nomade mongole care au cucerit teritoriile în Asia și din Europa de Est (hoarda de aur) și muzica k-pop în expansiune, inducând ideea de ceva rău, de cotropire și de violențe a altor populații și subjugare a acestora.

14. Petenta susține că partea reclamată folosește expresiile de război și câmp de luptă pentru a da gravitate spuselor sale (în corelare cu hoardele și invadarea) *”e un război rece pe câmpul de luptă al internetului. Dar nu e vina lor, așa sunt programați³ s-o facă”* și pentru a crea tensiune și a induce ideea de violență, revinind cu sublinierea problemelor

² Termenul "antifa" este prescurtarea de la "antifasciști"

³ Nu spune cine i-a programat și în ce scop.

mentale a fanilor k-pop, care acum sunt manipulați (prin programare) pe fondul "comportamentelor patologice" cu care au fost diagnosticați de jurnalist.

15. La data deliberării dosarului, articolul se regăsește la pagina indicată, cu un număr de 16 comentarii pro și contra.

16. În completarea petiției, prin adresa înregistrată sub nr. 3116/03.05.2022, petenta transmite, ca argument în plus față de cele scrise anterior, un alt articol al părții reclamate ..., publicat la data de 21.06.2021, intitulat: "Artistele autentice din străinătate și din România care fac muzică pentru Generația Z și schimbă definiția succesului"⁴:

"Succesul unor artiste precum Olivia Rodrigo, Billie Eilish sau Demi Lovato reprezintă o schimbare de paradigmă în climatul muzicii pop. De la cântărețe care promovează o imagine perfectă prin piese despre iubire, despărțire și distracție, gen Beyonce, Rihanna, Taylor Swift sau Katy Perry, top-urile internaționale s-au umplut de un alt tip de artist, mult mai autentic în exprimare. E o schimbare care se simte și în România.

Albumul „Sour” de la Olivia Rodrigo a depășit toate așteptările. A ieșit pe piață acum o lună și deja e unul dintre cele mai apreciate și bine vândute materiale ale anului.

Pentru prima oară în istoria Billboard, două piese de pe un album de debut au ajuns în fruntea topului. „Sour” a debutat și pe primul loc în rândul celor mai bine vândute materiale din 2021.

Rodrigo e singura artistă feminină cu toate piesele de pe album în top 30 pe teritoriul Statelor Unite ale Americii. Și lista poate continua. Succesul ei nu se rezumă doar la publicul de peste ocean. „Sour” se ascultă și în Marea Britanie, Europa, chiar și în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

Până și românii de pe serviciile de streaming bagă single-ul „good 4 u”, care-i cea mai ascultată piesă de la Olivia printre compatrioți.

Popularitatea ei a surprins întreaga industrie muzicală. Nu e arhetipul vedetei pop. Majoritatea pieselor ei sunt incredibil de triste. Dar nu la modul „Someone Like You” sau „We are Never Ever Getting Back Together”.

Ele merg mai mult pe filmul unei sincerități zdrobitoare. Nu e nimic patetic la ea. Tot ce scrie îți frânge inima. Mai mult, Olivia Rodrigo nu cântă un pop așa cum îl știm noi cu toții. Aici mă refer la partea instrumentală.

De exemplu, piesa „good 4 u” se încadrează în genul „pop punk”, un stil care nu mai prinde la publicul general de aproape două decenii. Asta înseamnă că avem de-a face cu o generație nouă, cu gusturi diferite și preferințe care par ciudate la prima audiție.

*Olivia Rodrigo nu e singura femeie din fruntea acestei mișcări. Face parte dintr-un nou val de artiști puternic influențați de preferințele Generației Z. Adică mai mult accent pe calitate și autenticitate decât pe divertisment: **Billie Eilish***

„When We All Fall Asleep, Where Do We Go?”, materialul de debut semnat de Billie Eilish, a anunțat această schimbare de paradigmă din industria muzicală. E un album electro-pop, minimal, fără Max Martin sau alt producător consacrat în spatele beat-urilor, nu apelează la EDM și nu o să auzi „bangers” pe el.

Dar s-a vândut incredibil de bine. A luat și „Album of The Year” la premiile Grammy din 2020. A prins datorită faptului că Billie Eilish nu arată ca o artistă pop.

⁴ [Artistele autentice din străinătate și din România care fac muzică pentru Generația Z și schimbă definiția succesului - HotNews.ro](https://www.hotnews.ro/stiri-cultura-100000000-artistele-autentice-din-strainatate-si-din-romania-care-fac-muzica-pentru-generatia-z-si-schimba-definitia-succesului-100000000.html)

Se îmbracă așa cum vrea ea, nu-i pasă de „sex appeal”-ul care intră în fișa postului și nici nu face compromisuri. Albumul e produs de fratele ei. Practic totul e făcut în casă. A mizat pe talentul ei și s-a dovedit a fi suficient.

O altă cântăreață cu părul vopsit în culori ciudate, producție minimalistă și personalitate aparte e Grimes, care a scos în 2012 ceva asemănător. Pe atunci piața nu era pregătită pentru așa ceva. **Demi Lovato**

Pe noul ei album, intitulat „Dancing With The Devil. The Art of Starting Over”, Demi Lovato cântă despre o supradoză care i-a fost aproape fatală. Cântăreții super celebri au avut întotdeauna probleme cu drogurile, în special rockstar-urile, dar în piese făceau doar aluzie despre episoadele de excese.

Ei bine, în 2021 nu mai există perdea. Acum toți vorbesc deschis despre asta pentru că e o problemă generală. Pe lângă problemele cu drogurile, Demi Lovato mai cântă și despre sexualitate și sănătate mentală, alte subiecte extrem de actuale, în special pentru tineri.

Genul ăsta de discurs l-am găsit și la Lady Gaga, doar că a fost doar un substrat, îngropat sub mormane de make-up și producție ambițioasă.

Demi Lovato își asumă o vulnerabilitate apreciată de o generație care e obișnuită să spună exact ce simte pe toate rețelele de socializare.

Halsey

Halsey nu se deosebește foarte mult de alte vedete pop în ceea ce privește muzica ei. Vine din lumea EDM-ului și cele mai cunoscute piese sunt în colaborare cu artiști comerciali, de genul The Chainsmokers sau G-Eazy.

Materialele ei solo sunt ceva mai complexe. O să auzi influențe din rock, pop, k-pop sau hip-hop. Nu se rezumă la un singur stil muzical, la fel cum tinerii din ziua de azi nu ascultă exclusiv rock sau Mozart.

Bagă de toate, datorită serviciilor de streaming. În plus, Halsey e o activistă care a vorbit de multe ori despre probleme de sănătate mentală, abuz sexual sau rasismul din societatea americană.

Genul ăsta de poziționare politică e în linie cu majoritatea tinerilor care sunt revoluționari prin definiție. Succesul ei se datorează și faptului că are curajul să spună lucrurilor pe nume, ceea ce e în antiteză cu vedetele pop din trecut, care se fereau să facă asta de frică să nu-și piardă sponsorii.

Olivia, Billie, Demi sau Hasley sunt doar câteva exemple din noul val al pop-ului internațional, unde imaginea și muzica ușor de digerat nu mai sunt la fel de importante ca personalitatea și conținutul. Sunt și exemple din România care confirmă acest trend:

EMAA

Emaa s-a remarcat în scena underground datorită unor colaborări cu Silent Strike și Deliric, artiști destul de cunoscuți, dar care nu apar la radio. Apoi a semnat cu casa de discuri Global Records și a început transformarea într-o artistă pop.

Această decizie a creat confuzie în scena underground, pentru că majoritatea cunoscătorilor au considerat că se va schimba în totalitate de dragul audiențelor. S-a întâmplat fix opusul. Emaa a schimbat publicul.

„Zburătorul” a ajuns pe primul loc în România, o piesă de dragoste foarte personală, asemănătoare cu ce fac băieții de la Carlas Dreams, colegii de label.

Global Records mizează foarte mult pe talentul ei și nu încearcă s-o transforme într-o Inna sau Antonia. Roxen, o altă artistă de la Global, pare o copie după Billie Eilish, dar

pentru că nu avem mult content din partea ei, în afară de prestațiile de la Eurovision, e prea devreme să ne dăm seama în ce direcție o va lua.

Bruja

E clar că Bruja va rupe radio-ul din România în anii următori. A început ca trapperiță și cu toate că e în continuare la Seek Music, cel mai important label de trap de la noi, colaborarea cu Sasha Lopez i-a oferit și primul hit în airplay.

A lucrat și cu Connect-R, deci a ajuns în vizorul vedetelor mari din România. Asta cu toate că prezintă o imagine foarte neortodoxă pentru publicul local.

Bruja înseamnă „vrăjitoare” în spaniolă și pare mai potrivită pentru scena de black metal decât în mijlocul celor mai puternice reflectoare.

Dar din nou, publicul tânăr apreciază un artist care le poate face pe toate. Un pic de rap, niște rock, pop și să nu se ascundă în spatele metaforelor când vorbesc despre problemele societății.”

17. Petenta susține că partea reclamată nu folosește aceeași măsură în judecată în articolele scrise, prin diferențele în apreciere făcute.

18. Petenta susține că în acest articol nu este o problemă că artiștii sunt dintr-o țară capitalistă (SUA), cum era în articolul despre k-pop și BTS, jurnalistul judecând cu dublă măsură artiști vestici și pe cei din k-pop în ceea ce privește imaginea (ceea ce e diferit pentru vestici este blamat la k-pop), melodiile și conținutul cântecelor (cele ale artistelor sunt apreciate de partea reclamată și le prezintă temele textelor), videoclipurile (așa cum se vede partea reclamată este de acord cu pop-ul diferit și nonconformist și promovează goliciunea, alcoolismul, abuzul fizic și violența fizică), prezentarea premiilor (pentru artiste a identificate premii câștigate, pentru BTS nu), fanii (nu spune nimic de fanii artistelor, pe când cei ai BTS și k-pop sunt descriși negativ). De asemenea, în ceea ce privește limbajul utilizat, iese clar în evidență faptul că îi desconsideră pe cei din k-pop și Bd'S, precum și pe fanii acestora prin folosirea unui limbaj ofensator, jignitor și discriminatoriu, limbaj care nu se regăsește la adresa artistelor, iar în privința fanilor, nu amintește deloc de fanii acestor patru, în schimb scrie despre fanii BTS ca fiind "o armată", (probabil din cauză că a auzit că se intitulează "ARMY"), obsedați, invadatori, violenți, cu comportamente patologice.

19. La data deliberării dosarului, articolul se regăsește la pagina indicată, cu un număr de 9 comentarii.

Sușinerile părții reclamate G.M.

20. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3349/12.05.2022, partea reclamată, prin reprezentant, susține că petiția e doar o serie de insinuări și speculații care nu sunt ancorate în realitate, deoarece toate informațiile din textul de pe Hotnews.ro sunt adevărate, presupusa discriminare e pur subiectivă.

21. Partea reclamată arată că nu a generalizat și nu am instigat la ură, ci a relatat din punct de vedere jurnalistic niște adevăruri care sunt dovedite și de presa internațională.

22. Se arată că un articol nu e un studiu de caz și nu e nevoie de note de subsol la fiecare propoziție pentru a-și justifica crezul jurnalistic.

23. Partea reclamată susține că nu a creat o imagine nefavorabilă a fanului k-pop, doar a scris despre un fenomen real, care se dovedește foarte ușor, toate informațiile din text sunt adevărate, obiective, iar singurele aspecte subiective din articol au la bază crezul

său profesional, jurnalistic, și libertatea de exprimare. Totodată, interpretarea subiectivă a cititorului nu e criteriu de discriminare.

24. În legătură cu activitatea sa profesională, partea reclamată susține că în peste 10 ani de activitate jurnalistică, la publicații precum: Connect Romania, Vice Romania, KissFM, HotNews. Electric Castle Magazine, nu a fost sesizat niciodată în legătură cu aspecte de ordin discriminatoriu. Mai mult, experiența sa în jurnalismul cultural îl califică să scrie despre subiecte.

25. Partea reclamată solicită ca petenta să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată dacă se respinge petiția ca nefondată.

IV. Cadrul legal aplicabil

26. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1

„(3) România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. ”

Art. 4

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială. ”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”

Art. 29 - Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbitare religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.”

Art. 30 - Libertatea de exprimare

„(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.

(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Art. 10

(2) „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

Art. 14 Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

✓ **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată 2**

Art. 2

„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților

fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. (...)

(8) Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”

Art. 15

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Ordinul nr. 27/07.02.2024 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 120/12.02.2024

Art. 62

”(1) Colegiul director se va pronunța cu prioritate asupra excepțiilor de procedură și de fond care nu mai implică analiza.”

V. Motivele de fapt și de drept

27. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare fiind supuse analizei articolul considerat a fi cu caracter discriminatoriu la adresa persoanelor de origine asiatică.

28. Potrivit art. 62 alin. (1) din Ordinul nr. 27/07.02.2024 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 120/12.02.2024, Colegiul director se pronunță cu precădere asupra excepției invocate de către partea reclamată, cu privire la capătul de cerere privind solicitarea de a se dispune în sarcina petentei plata onorariului de avocat pentru asistarea sa în prezenta cauză. Astfel, Colegiul director constată că potrivit art. 19 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată *“În vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii: a) prevenirea faptelor de discriminare; b) medierea faptelor de discriminare; c) investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare; d) monitorizarea cazurilor de discriminare; e) acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării”*, nu intră în competențele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să dispună cheltuieli de judecată în sarcina părților, procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată de către CNCD în vederea soluționării petițiilor cetățenilor este gratuită. Totodată, potrivit art. 27 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“persoana care se consideră discriminată poate formula, în fața instanței de judecată, o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea este scutită de taxă judiciară de timbru*

și nu este condiționată de sesizarea Consiliului”. În consecință, Colegiul director va admite excepția de necompetență, invocată din oficiu.

29. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care autorul articolului ar fi putut leza demnitatea persoanelor care ascultă muzică k-pop, de origine asiatică, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată. Astfel, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părții reclamante, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

30. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) prin care s-a stabilit un set de condiții pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, elemente analizate în fiecare caz în parte adus la cunoștința CNCD.

31. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- să fie **prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un **scop legitim**,
- să fie **necesară într-o societate democratică** și
- să fie **proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

32. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 15 din O.G. nr. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

33. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

34. Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup minoritar, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul categoriei sociale,

- un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

35. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

36. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

37. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

38. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

39. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

40. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv în analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care sunt redate cele ce urmează:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care ofensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități

41. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură națională, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul articolului, persoana, rolul în societate al persoanei, autor al articolului.*

Obiectivul urmărit de partea reclamată

42. Obiectivul urmărit este important: a dori acest să disemineze informații reale publicului cu privire la un subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca)? La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

43. Colegiul director apreciază că articolul scris de către partea reclamată a avut rolul de a informa publicul cu privire la un fenomen real, acest gen muzical k-pop.

44. Raportat la primul element, nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată a urmărit să informeze opinia publică cu privire la un subiect de interes.

Contextul în care a fost scris articolul

45. Articolul a fost publicat în data de 05.06.2021 pe site-ul Hotnews.ro.

46. Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică, neaducând atingere persoanei dintr-o anumită latură contextuală.

47. Nici sub acest aspect nu se impune limitarea libertății de exprimare.

Conținutul articolului

48. Partea reclamată a publicat un articol intitulat "*De la Gangnam Style la BTS: Revenirea K-Pop-ului, muzica cu miliarde de vizualizări pe YouTube, ascultată și de Biden*".

49. De asemenea, Colegiul director constată că, în speță, nu există niciun element de incitare împotriva unor cetățeni pe baza criteriului de naționalitate (populația asiatică), sau apartenență a o categorie de persoane, a celor care ascultă muzica k-pop.

50. Nici sub acest aspect nu se impune limitarea libertății de exprimare.

Rolul în societate al persoanei, autor al articolului

51. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă.

52. Articolul a fost scris de către partea reclamată, cu o vechime de peste 10 ani de activitate jurnalistică la publicații precum: Connect Romania, Vice Romania, KissFM, HotNews. Electric Castle Magazine, dar și experiență în jurnalismul cultural.

53. Colegiul director apreciază că articolul scris de către partea reclamată nu este de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

54. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare. (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul este o personalitate, opiniile formulate având un larg impact.

55. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social

al faptei și cu scopul urmărit, caz în care nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare. Reiterăm faptul că este esențial pentru persoanele cu activitate în domeniul politic ca atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor.

56. În luarea deciziei, Colegiul director se raportează la art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți.

57. O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul naționalității (populația asiatică). Cerința manifestării comportamentului părții reclamate în public, de natură a aduce atingere demnității umane îndreptat împotriva unei persoane și legat de apartenența acesteia la un anumit partid politic, nu este îndeplinită în cauză.

Concluzii

58. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial și esențial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

59. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei,).

60. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

61. De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge

poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

62. Colegiul director reține că partea reclamată, de profesie jurnalist, a publicat pe site-ul HotNews.ro, în data de 05.06.2021 articolul "*De la "Gangnam Style" la BTS: Revenirea K-Pop-ului, muzica cu miliarde de vizualizări pe YouTube, ascultată și de Biden*", relatând din punct de vedere jurnalistic despre un fenomen care a luat amploare în ultimul timp, muzica k-pop, inclusiv cu informații preluate din presa internațională despre muzică dar și despre formații/cântăreți ai genului respectiv.

63. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că nu sunt încălcate prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, fapt pentru care nu se impune o interferență a statului în limitarea libertății de exprimare întrucât acestea **se încadrează în limitele libertății de exprimare**, prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite necompetența CNCD cu privire la capătul de cerere privind solicitarea de a se dispune în sarcina petentei plata onorariului de avocat pentru asistarea părții reclamate;
2. Faptele sesizate nu depășesc limitele libertății de exprimare conform art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ*;
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

BABUȘ Radu – Membru

DIACONU Adrian Nicolae – Membru

GRAMA Horia – Membru

JURA Cristian – Membru

MOȚA Maria – Membru

OLTEANU Cătălina – Membru

POPA Claudia Sorina - Membru

RAIU Cătălin Valentin– Membru

SĂVULESCU Radu - Cosmin – Membru

*Data redactării: 19.03.2024
Redactată și motivată F.L.I.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu